HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

19 aprilie 2012*

„Drept de autor și drepturi conexe — Prelucrarea datelor prin internet — Atingere adusă unui drept exclusiv — Cărți audio devenite accesibile cu ajutorul unui server FTP prin intermediul internetului printr-o adresă IP furnizată de operatorul internet — Somație adresată operatorului internet de a furniza numele și adresa utilizatorului adresei IP”

În cauza C-461/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Högsta domstolen (Suedia), prin decizia din 25 august 2010, primită de Curte la 20 septembrie 2010, în procedura

Bonnier Audio AB,

Earbooks AB,

Norstedts Förlagsgrupp AB,

Piratförlaget AB,

Storyside AB

împotriva

Perfect Communication Sweden AB,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnul J. Malenovský, (raportor), doamna R. Silva de Lapuerta, domnii E. Juhász și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: doamna K. Sztranc-Sławiczek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 30 iunie 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Bonnier Audio AB, Earbooks AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Piratförlaget AB și Storyside AB, de P. Danowsky și de O. Roos, advokater;

* Limba de procedură: suedeza.

— pentru Perfect Communication Sweden AB, de P. Helle și de M. Moström, advokater;

— pentru guvernul suedez, de A. Falk și de C. Meyer-Seitz, în calitate de agenți;

— pentru guvernul ceh, de M. Smolek și de K. Havlíčková, în calitate de agenți;

— pentru guvernul italian, de G. Palmieri și de C. Colelli, în calitate de agenți, asistate de S. Fiorentino, avvocato dello Stato;

— pentru guvernul leton, de M. Borkoveca și de K. Krasovska, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de R. Troosters și de K. Simonsson, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 17 noiembrie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolelor 3-5 și a articolului 11 din Directiva 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE (JO L 105, p. 54, Ediție specială, 13/vol. 53, p. 51), precum și a articolului 8 din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (JO L 157, p. 45, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 56).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Bonnier Audio AB, Earbooks AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Piratförlaget AB și Storyside AB (denumite în continuare, împreună, „Bonnier Audio și alții”), pe de o parte, și societatea Perfect Communication Sweden AB (denumită în continuare „ePhone”), pe de altă parte, în legătură cu opoziția depusă de aceasta din urmă împotriva unei cereri de emitere a unei somații de comunicare de date, formulată de Bonnier Audio și alții.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Dispozițiile referitoare la protecția proprietății intelectuale

3 Articolul 8 din Directiva 2004/48 are următorul cuprins:

„(1) Statele membre asigură ca, în cadrul unei acțiuni referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală și ca răspuns la o cerere justificată și rezonabilă a reclamantului, autoritățile judecătorești competente să poată ordona ca informațiile privind originea și rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală să fie furnizate de contravenient și/sau de orice altă persoană care:

(a) a fost găsită în posesia mărfurilor contrafăcute la scară comercială,

(b) a fost găsită în timp ce utiliza servicii contrafăcute la scară comercială,

(c) a fost găsită în timp ce furniza, la scară comercială, servicii utilizate în activități de contrafacere sau

(d) a fost semnalată, de către persoana menționată la litera (a), (b) sau (c), ca intervenind în producerea, fabricarea sau distribuirea mărfurilor sau în furnizarea serviciilor.

(2) Informațiile menționate la alineatul (1) cuprind, după caz:

(a) denumirea și adresele producătorilor, fabricanților, distribuitorilor, furnizorilor și ale celorlalți deținători anteriori ai mărfurilor sau ai serviciilor, precum și ale angrosiștilor destinatari și ale vânzătorilor cu amănuntul;

(b) informații privind cantitățile produse, fabricate, livrate, primite sau comandate, precum și prețul obținut pentru mărfurile sau serviciile respective.

(3) Alineatele (1) și (2) se aplică fără a aduce atingere altor acte cu putere de lege și norme administrative care:

(a) acordă titularului dreptul de a primi informații mai extinse,

(b) reglementează utilizarea în cauzele civile sau penale a informațiilor comunicate în conformitate cu prezentul articol,

(c) reglementează răspunderea pentru abuzul de drept la informare,

(d) dau posibilitatea să se refuze furnizarea de informații care ar constrânge persoana menționată la alineatul (1) să admită propria sa participare sau cea a rudelor sale apropiate la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală sau

(e) reglementează protecția confidențialității surselor de informare sau prelucrarea datelor cu caracter personal.”

Dispoziții privind protecția datelor cu caracter personal

– Directiva 95/46/CE

4 Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO L 281, p. 31, Ediție specială, 13/vol. 17, p. 10) stabilește normele referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal în scopul de a proteja drepturile persoanelor fizice în această privință, asigurând în același timp libera circulație a acestor date în Uniunea Europeană.

5 Articolul 2 literele (a) și (b) din Directiva 95/46 prevede:

„În sensul prezentei directive:

(a) «date cu caracter personal» înseamnă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (persoana vizată); o persoană identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un număr de identificare sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale;

(b) «prelucrarea datelor cu caracter personal» (prelucrare) înseamnă orice operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal, prin mijloace automate sau neautomate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea."

6 Articolul 13 din această directivă, intitulat „Excepții și restricții", prevede la alineatul (1):

„Statele membre pot adopta măsuri legislative pentru a restrânge domeniul obligațiilor și drepturilor prevăzute la articolul 6 alineatul (1), articolul 10, articolul 11 alineatul (1), articolul 12 și articolul 21, dacă o astfel de restricție constituie o măsură necesară pentru a proteja:

(a) securitatea statului;

(b) apărarea;

(c) siguranța publică;

(d) prevenirea, investigarea, detectarea și punerea sub urmărire a infracțiunilor sau a încălcării eticii în cazul profesiunilor reglementate;

(e) un interes economic sau financiar important al unui stat membru sau al Uniunii Europene, inclusiv în domeniile monetar, bugetar și fiscal;

(f) o funcție de monitorizare, inspecție sau de reglementare legată, chiar și ocazional, de exercitarea autorității publice în cazurile menționate la literele (c), (d) și (e);

(g) protecția persoanei vizate sau a drepturilor și libertăților altora."

– Directiva 2002/58/CE

7 Potrivit articolului 2 din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (JO L 201, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 36, p. 63):

„Cu excepția cazurilor în care se precizează altfel, se aplică definițiile din Directiva 95/46/CE și din Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind cadrul comun de reglementare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva-cadru) [JO L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195].

Se aplică de asemenea următoarele definiții:

[...]

(b) «date de transfer» înseamnă orice date prelucrate în scopul transmiterii comunicației printr-o rețea de comunicații electronice sau în vederea facturării;

[...]

(d) «comunicație» înseamnă orice informație trimisă sau transmisă între un număr finit de părți prin intermediul unui serviciu public de comunicații electronice. Această categorie nu include informațiile transmise în cadrul unui serviciu de radiodifuziune pentru public prin intermediul unei rețele de comunicații electronice, în măsura în care aceste informații nu pot fi relaționate cu un abonat sau cu un utilizator identificabil care primește informația;

[...]"

8 Articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/58 prevede:

„Statele membre trebuie să asigure confidențialitatea comunicațiilor și a datelor de transfer aferente transmise prin intermediul unei rețele de comunicații publice sau unor servicii publice de comunicații electronice, prin legislația internă. Acestea interzic astfel în special ascultarea, înregistrarea [a se citi «interceptarea»], stocarea sau alte tipuri de interceptare sau supraveghere a comunicațiilor și a datelor de transfer aferente de către persoane altele decât utilizatorul, fără acordul utilizatorului în cauză, cu excepția cazurilor în care acest lucru este permis în temeiul articolului 15 alineatul (1). Prezentul alineat nu interzice stocarea tehnică necesară pentru transmisia comunicației care nu aduce atingere principiului confidențialității."

9 Articolul 6 din această directivă prevede:

„(1) Datele de transfer referitoare la abonați și utilizatori prelucrate și stocate de către furnizorul rețelei de comunicații publice sau al serviciilor publice de comunicații electronice trebuie șterse sau trecute în anonimat de îndată ce nu mai sunt necesare în scopul transmiterii comunicației, fără a aduce atingere alineatelor (2), (3) și (5) din prezentul articol sau articolului 15 alineatul (1).

(2) Datele de transfer necesare în vederea facturării serviciilor oferite abonatului sau plății conexiunii pot să fie prelucrate. Prelucrarea lor este permisă doar până la sfârșitul perioadei în care factura poate fi contestată prin lege sau plata poate fi urmărită.

(3) În scopul comercializării de servicii de comunicații electronice sau al furnizării de servicii suplimentare, prestatorul de servicii publice de comunicații electronice poate prelucra datele menționate la alineatul (1) în măsura și pe durata de timp necesare promovării sau furnizării acestor servicii, dacă abonatul sau utilizatorul care face subiectul datelor respective și-a dat acordul în acest sens. Utilizatorii și abonații trebuie să aibă posibilitatea de a-și retrage acordul pentru prelucrarea datelor de transfer în orice moment.

[…]

(5) Prelucrarea de date de transfer în conformitate cu alineatele (1), (2), (3) și (4) trebuie limitată la persoanele care acționează sub autoritatea furnizorilor de rețele de comunicații publice sau de servicii publice de comunicații electronice în vederea facturării sau pentru gestionarea traficului, serviciul clientelă, detectarea fraudelor, promovarea serviciilor de comunicații electronice sau furnizarea de servicii suplimentare și trebuie să se limiteze la prelucrarea strict necesară scopului respectivei activități.

(6) Alineatele (1), (2), (3) și (5) se aplică fără a aduce atingere posibilității pe care o au organismele competente de a cere să fie informate despre datele de transfer conform legislației în vigoare pentru rezolvarea contestațiilor, în special a contestațiilor referitoare la conectare sau la facturare."

10 Potrivit articolului 15 alineatul (1) din directiva menționată:

„Statele membre pot adopta măsuri legislative pentru a restrânge sfera de aplicare a drepturilor și obligațiilor prevăzute la articolul 5, articolul 6, articolul 8 alineatele (1), (2), (3) și (4) și articolul 9 ale prezentei directive, în cazul în care restrângerea lor constituie o măsură necesară, corespunzătoare și

proporțională în cadrul unei societăți democratice pentru a proteja securitatea națională (de exemplu siguranța statului), apărarea, siguranța publică sau pentru prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a unor fapte penale sau a folosirii neautorizate a sistemelor de comunicații electronice, în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) din Directiva 95/46/CE. În acest scop, statele membre pot adopta, *inter alia*, măsuri legislative care să permită reținerea de date, pe perioadă limitată, pentru motivele arătate anterior în acest alineat. Toate măsurile menționate în acest alineat trebuie să fie conforme cu principiile generale ale legislației comunitare, inclusiv cu cele menționate la articolul 6 alineatele (1) și (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană."

– Directiva 2006/24

11 Potrivit considerentului (12) al Directivei 2006/24:

„Articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE se aplică în continuare datelor, inclusiv datele referitoare la încercări nereușite de apeluri telefonice, date a căror păstrare nu este cerută în mod specific în temeiul prezentei directive și care, prin urmare, nu fac parte din domeniul de aplicare al acesteia, precum și păstrării acestora în scopuri, inclusiv judiciare, altele decât cele reglementate de prezenta directivă."

12 Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2006/24 prevede:

„Prezenta directivă urmărește să armonizeze dispozițiile statelor membre privind obligațiile furnizorilor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice cu privire la păstrarea anumitor date generate sau prelucrate de către aceștia, pentru a se asigura că datele sunt disponibile în vederea cercetării, depistării și urmăririi penale a infracțiunilor grave, astfel cum sunt definite de fiecare stat membru în dreptul său intern."

13 Articolul 3 alineatul (1) din directiva menționată prevede:

„Prin derogare de la articolele 5, 6 și 9 din Directiva 2002/58/CE, statele membre adoptă măsuri pentru a se asigura că datele menționate la articolul 5 din prezenta directivă sunt păstrate în conformitate cu dispozițiile acesteia, în măsura în care acele date sunt generate sau prelucrate de către furnizorii de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele publice de comunicații, de competența acestora, în procesul de furnizare a serviciilor de comunicații respective."

14 Articolul 4 din aceeași directivă prevede:

„Statele membre adoptă măsuri pentru a se asigura că datele păstrate în conformitate cu prezenta directivă sunt furnizate numai autorităților naționale competente în cazuri specifice și în conformitate cu dreptul intern. Procedurile care trebuie să fie urmate și condițiile care trebuie să fie îndeplinite pentru a obține acces la datele păstrate în conformitate cu cerințele de necesitate și proporționalitate sunt definite de fiecare stat membru, în dreptul intern al fiecăruia, sub rezerva dispozițiilor relevante ale dreptului Uniunii Europene sau ale dreptului internațional public și, în special, a dispozițiilor [Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950,] astfel cum au fost interpretate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului."

15 Articolul 5 din Directiva 2006/24 prevede:

„(1) Statele membre se asigură că, în temeiul prezentei directive, sunt păstrate următoarele categorii de date:

(a) date necesare pentru urmărirea și identificarea sursei unei comunicații:

1. privind rețeaua de telefonie fixă și de telefonie mobilă:

(i) numărul de telefon de la care se inițiază apelul;

(ii) numele și adresa abonatului sau ale utilizatorului înregistrat;

2. privind accesul la internet, poștă electronică și telefonie prin internet:

(i) identificatorul (identificatorii) alocat (alocați) utilizatorului;

(ii) identificatorul și numărul de telefon alocate oricărei comunicații care pătrunde în rețeaua publică de telefonie;

(iii) numele și adresa abonatului sau ale utilizatorului înregistrat căruia i-au fost alocate, în momentul comunicației, o adresă Internet Protocol (IP), un identificator de utilizator sau un număr de telefon;

(b) date necesare pentru identificarea destinației unei comunicații:

[...]

(c) date necesare pentru identificarea datei, a orei și a duratei unei comunicații:

[...]

(d) date necesare pentru identificarea destinației unei comunicații [a se citi «tipului de comunicație»]:

[...]

(e) date necesare pentru identificarea echipamentului de comunicație al utilizatorilor sau la ce servește echipamentul acestora:

[...]

(f) date necesare pentru identificarea locației echipamentului de comunicație mobilă;

[...]

(2) În temeiul prezentei directive, nu se pot păstra date care dezvăluie conținutul comunicației.”

16 Articolul 6 din această directivă, referitor la perioadele de păstrare, prevede:

„Statele membre se asigură că toate categoriile de date specificate la articolul 5 se păstrează pe perioade de cel puțin șase luni și nu mai mult de doi ani de la data efectuării comunicației.”

17 Articolul 11 din aceeași directivă are următorul cuprins:

„La articolul 15 din Directiva 2002/58/CE se inserează următorul alineat:

«(1a) Alineatul (1) nu se aplică datelor solicitate în mod specific de [Directiva 2006/24] pentru a fi păstrate în scopurile menționate la articolul 1 alineatul (1) din această directivă.»”

Dreptul național

Dreptul de autor

18 Dispozițiile Directivei 2004/48 au fost transpuse în dreptul suedez prin introducerea unor noi dispoziții în Legea 1960:729 privind proprietatea literară și artistică [lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk], prin Legea 2009:109 de modificare a Legii 1960:729 [Lag (2009:109) om ändring i lagen (1960:729)] din 26 februarie 2009 (denumită în continuare „Legea privind dreptul de autor”]. Aceste noi dispoziții au intrat în vigoare la 1 aprilie 2009.

19 Articolul 53c din Legea privind dreptul de autor prevede:

„În cazul în care reclamantul poate să dovedească existența unor indicii reale ale unei atingeri aduse dreptului de proprietate intelectuală asupra unei opere menționate la articolul 53, instanța poate să oblige, sub sancțiunea unor penalități cu titlu cominatoriu, persoana vizată sau persoanele vizate la al doilea paragraf de mai jos să comunice informațiile cu privire la originea și rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor care aduc atingere sau încalcă un drept (somație de comunicare). O astfel de măsură poate fi dispusă la cererea titularului dreptului, a succesorului său în drepturi sau a oricărei persoane care deține un drept legal de exploatare a operei. Aceasta nu poate fi dispusă decât în cazul în care informațiile solicitate pot facilita ancheta cu privire la încălcarea dreptului sau la atingerea adusă drepturilor care rezultă din respectivele mărfuri sau servicii.

Obligația de comunicare revine oricărei persoane care:

1°) este autor sau complice al încălcării sau al atingerii aduse dreptului,

2°) a dispus, la scară comercială, de mărfuri care aduc atingere unui drept sau care încalcă un drept,

3°) a utilizat, la scară comercială, un serviciu care aduce atingere unui drept sau care încalcă un drept,

4°) a furnizat, la scară comercială, un serviciu de comunicații electronice sau de alt tip care a fost utilizat pentru comiterea atingerii sau pentru încălcarea dreptului

sau

5°) a fost identificată de una dintre persoanele menționate la punctele 2°)-4°) de mai sus că a participat la producerea sau la distribuția unor mărfuri sau la furnizarea unui serviciu care încalcă un drept sau care aduc atingere unui drept.

Informațiile cu privire la originea și la rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor includ în special:

1°) denumirea și adresele producătorilor, distribuitorilor, furnizorilor și ale celorlalți deținători anteriori ai mărfurilor și ai serviciilor,

2°) numele și adresele angrosiștilor și ale vânzătorilor cu amănuntul

și

3°) informații cu privire la cantitățile produse, fabricate, livrate, primite sau comandate, precum și cu privire la prețul obținut pentru mărfurile sau serviciile în cauză.

Dispozițiile anterioare sunt aplicabile și în cazul tentativei sau pregătirii încălcării sau atingerii vizate la articolul 53.”

20 Articolul 53d din legea menționată prevede:

„Somația de comunicare nu poate fi dispusă decât dacă motivele care stau la baza acesteia sunt de un interes superior inconvenientelor sau altor prejudicii pe care le poate provoca destinatarului ei sau oricăror interese care se opun acesteia.

Obligația de informare în temeiul articolului 53c nu vizează informațiile a căror comunicare ar impune persoanei în cauză să admită propria participare sau pe cea a rudelor sale apropiate, în sensul articolului 3 din capitolul 36 din Codul de procedură penală, la săvârșirea unei încălcări.

Legea 1998:204 privind datele cu caracter personal [personuppgiftslagen (1998:204)] prevede restricții cu privire la prelucrarea acestor informații.”

Protecția datelor cu caracter personal

21 Directiva 2002/58 a fost transpusă în dreptul suedez în special prin Legea 2003:389 privind comunicațiile electronice [lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation].

22 Potrivit articolului 20 primul paragraf din capitolul 6 din această lege, se interzice oricărei persoane să difuzeze sau să utilizeze fără autorizare informații referitoare la abonați care i-au fost comunicate sau la care a avut acces în cadrul furnizării unei rețele de comunicații electronice sau a unui serviciu de comunicații electronice.

23 Instanța de trimitere reține în această privință că obligația de confidențialitate impusă, printre alții, furnizorilor de acces la internet este, așadar, concepută astfel încât să interzică numai comunicarea sau utilizarea neautorizată a anumitor date. Totuși, această obligație de confidențialitate este relativă, în măsura în care alte dispoziții prevăd o obligație de comunicare a acestor date, care au drept efect faptul că comunicarea devine autorizată. Conform Högsta domstolen, s-a considerat că dreptul la informare prevăzut la articolul 53c din Legea privind dreptul de autor, care se aplică și furnizorilor de acces la internet, nu impune vreo modificare specifică a legii astfel încât noile dispoziții cu privire la comunicarea datelor cu caracter personal să prevaleze asupra obligației de confidențialitate. Decizia instanței de a pronunța o somație de comunicare a acestor date ar elimina, așadar, obligația de confidențialitate.

24 În ceea ce privește Directiva 2006/24, aceasta nu a fost transpusă în dreptul suedez în termenul stabilit în acest scop.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

25 Bonnier Audio și alții sunt societăți de editare, titulare, printre altele, ale unor drepturi exclusive de reproducere, de editare și de punere la dispoziția publicului a 27 de lucrări prezentate sub formă de cărți audio.

26 Bonnier Audio și alții apreciază că, prin difuzarea publică a celor 27 de opere, fără acordul lor, cu ajutorul unui server FTP („file transfer protocol”), care permite partajarea de fișiere și transferul de date între calculatoare conectate la internet, s-ar fi adus atingere drepturilor lor exclusive.

27 Furnizorul de acces internet prin intermediul căruia a avut loc pretinsul schimb ilegal de fișiere este ePhone.

28 Bonnier Audio și alții au introdus la Solna tingsrätt [Tribunalul de Primă Instanță Solna] o cerere de emitere a unei somații de comunicare a numelui și a adresei persoanei care a utilizat adresa IP de la care se prezumă că au fost transmise fișierele respective în perioada cuprinsă între ora 3.28 și ora 5.45 din 1 aprilie 2009.

29 Acest furnizor, ePhone, s-a opus cererii susținând în special că somația solicitată este contrară Directivei 2006/24.

30 În primă instanță, Solna tingsrätt a admis cererea de emitere a unei somații de comunicare a datelor în cauză.

31 Respectivul furnizor, ePhone, a formulat apel în fața Svea hovrätt [Curtea de Apel Svea], solicitând respingerea cererii de emitere a unei somații. Această societate a solicitat și sesizarea cu titlu preliminar a Curții pentru ca aceasta să precizeze dacă Directiva 2006/24 se opune posibilității ca informațiile privind un abonat căruia i s-a atribuit o adresă IP să fie comunicate altor persoane decât autorităților vizate de directiva menționată.

32 Svea hovrätt a reținut că nicio dispoziție din Directiva 2006/24 nu interzice ca o parte într-un litigiu civil să fie somată să comunice, altor persoane decât o autoritate publică, date privind abonații. Respectiva instanță a respins și cererea de sesizare cu titlu preliminar a Curții.

33 Aceeași instanță a constatat și că societățile editoare de cărți audio nu dovedisră existența unor indicii reale cu privire la o atingere adusă unui drept de proprietate intelectuală. Instanța a decis, așadar, să anuleze somația de comunicare a datelor în cauză pronunțată de Solna tingsrätt. Astfel, Bonnier Audio și alții au introdus recurs în fața Högsta domstolen.

34 Instanța de trimitere estimează că, în pofida Hotărârii din 29 ianuarie 2008, Promusicae (C-275/06, Rep., p. I-271), și a Ordonanței din 19 februarie 2009, LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten (C-557/07, Rep., p. I-1227), persistă o îndoială cu privire la problema dacă dreptul Uniunii se opune aplicării articolului 53c din Legea privind drepturile de autor, în măsura în care nici această hotărâre, nici această ordonanță nu fac referire la Directiva 2006/24.

35 În aceste împrejurări, Högsta domstolen a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Directiva 2006/24 [...], în special articolele 3-5 și 11 din aceasta, se opune aplicării unei dispoziții de drept național, instituită în temeiul articolului 8 din Directiva 2004/48 [...], care, în scopul de a identifica un abonat, permite somarea unui furnizor de acces la internet să comunice titularului unui drept de autor sau succesorului său în drepturi, în cadrul unei proceduri civile, identitatea abonatului căruia i-a fost atribuită o adresă IP care ar fi fost utilizată pentru a se aduce atingere respectivului drept? Se prezumă, pe de o parte, că solicitantul somației a dovedit existența unor indicii reale ale atingerii aduse dreptului de autor și, pe de altă parte, că măsura solicitată este proporțională.

2) Răspunsul la prima întrebare este influențat de faptul că statul membru vizat nu a transpus încă Directiva 2006/24, deși termenul prevăzut pentru transpunerea directivei a expirat?”

Cu privire la întrebările preliminare

36 Prin intermediul celor două întrebări formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Directiva 2006/24 trebuie interpretată în sensul că se opune aplicării unei legislații naționale, instituită în temeiul articolului 8 din Directiva 2004/48, care permite, în scopul de a identifica un abonat la internet sau un utilizator de internet, somarea unui furnizor de acces la internet să comunice titularului unui drept de autor sau succesorului său în drepturi identitatea abonatului căruia i-a fost atribuită o adresă IP care ar fi fost utilizată pentru a se aduce atingere respectivului drept și dacă răspunsul la această întrebare este influențat de faptul că statul membru vizat nu a transpus încă Directiva 2006/24, în pofida faptului că termenul prevăzut pentru transpunerea directivei a expirat.

37 Cu titlu introductiv, trebuie subliniat, pe de o parte, că Curtea se întemeiază pe premisa că datele în cauză în acțiunea principală au fost păstrate în conformitate cu legislația națională, cu respectarea condițiilor prevăzute la articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, ceea ce este de competența instanței de trimitere să verifice.

38 Pe de altă parte, potrivit articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2006/24, aceasta urmărește să armonizeze dispozițiile de drept intern ale statelor membre privind obligațiile furnizorilor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice cu privire la prelucrarea și păstrarea anumitor date care sunt generate sau prelucrate de către asemenea furnizori, pentru a garanta disponibilitatea acestor date în scopul utilizării în cadrul activităților de cercetare, de depistare și de urmărire a infracțiunilor grave, astfel cum sunt acestea definite de fiecare stat membru în dreptul său intern.

39 Pe de altă parte, după cum rezultă din articolul 4 din Directiva 2006/24, datele păstrate în conformitate cu această directivă nu pot fi transmise decât autorităților naționale competente, în cazuri bine determinate și în conformitate cu dreptul intern al statului membru în cauză.

40 Astfel, Directiva 2006/24 privește exclusiv prelucrarea și păstrarea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele publice de comunicații, în scopul utilizării în cadrul activităților de cercetare, de depistare și de urmărire a infracțiunilor grave, precum și transmiterea acestora către autoritățile naționale competente.

41 Domeniul de aplicare *ratione materiae* al Directivei 2006/24 astfel precizat este confirmat de articolul 11 din aceasta, care prevede că, în cazurile în care asemenea date ar fi fost păstrate în mod special în scopurile prevăzute la articolul 1 alineatul (1) din directiva menționată, articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58 ar fi inaplicabil în cazul respectivelor date.

42 În schimb, astfel cum reiese din considerentul (12) al Directivei 2006/24, articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58 continuă să se aplice datelor păstrate în alte scopuri decât cele prevăzute expres la articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2006/24, în special în scopuri judiciare.

43 Astfel, din coroborarea articolului 11 și a considerentului (12) al Directivei 2006/24 rezultă că această directivă constituie o reglementare specială și bine delimitată, care derogă și se substituie Directivei 2002/58 de aplicabilitate generală și în special articolului 15 alineatul (1) din aceasta din urmă.

44 În ceea ce privește acțiunea principală, trebuie arătat că legislația în cauză urmărește un obiectiv diferit de cel vizat de Directiva 2006/24. Această legislație privește, astfel, transmiterea de date în cadrul unei proceduri civile, pentru a se constata o atingere adusă drepturilor de proprietate intelectuală.

45 Respectiva legislație nu intră, așadar, în domeniul de aplicare *ratione materiae* al Directivei 2006/24.

46 În consecință, este lipsit de pertinență, în acțiunea principală, faptul că statul membru vizat nu a transpus încă Directiva 2006/24, deși termenul prevăzut pentru transpunerea directivei a expirat.

47 Prin urmare, pentru a oferi un răspuns util instanței care i-a adresat o întrebare preliminară, Curtea poate fi obligată, în plus, să ia în considerare norme ale dreptului Uniunii la care instanța națională nu a făcut trimitere în enunțul întrebării sale (a se vedea în special Hotărârea din 18 noiembrie 1999, Teckal, C-107/98, Rec., p. I-8121, punctul 39, precum și Hotărârea din 28 februarie 2008, Abraham și alții, C-2/07, Rep., p. I-1197, punctul 24).

48 Or, trebuie constatat că împrejurările din acțiunea principală impun luarea în considerare a unor asemenea norme ale dreptului Uniunii.

49 Astfel, referirea făcută de instanța de trimitere, în cadrul primei întrebări, la respectarea cerințelor cu privire la existența unor indicii reale ale unei atingeri aduse dreptului de autor și cu privire la caracterul proporțional al unei măsuri de emitere a unei somații, care ar fi luată în temeiul legii de transpunere în cauză în acțiunea principală, precum și, după cum rezultă din cuprinsul punctului 34 al prezentei hotărâri, cele privind Hotărârea Promusicae, citată anterior, lasă să se înțeleagă că instanța de trimitere ridică de asemenea problema dacă dispozițiile în discuție din această lege de transpunere sunt de natură să asigure un echilibru just între diferitele drepturi fundamentale aplicabile, astfel cum impune respectiva hotărâre care a interpretat și a aplicat diferite dispoziții ale Directivelor 2002/58 și 2004/48.

50 Astfel, răspunsul la o asemenea întrebare implicită poate fi pertinent pentru soluționarea acțiunii principale.

51 Pentru a oferi acest răspuns util, trebuie mai întâi amintit că în acțiunea principală Bonnier Audio și alții solicită comunicarea, pentru identificarea acestuia, a numelui și a adresei unui abonat la internet sau a unui utilizator de internet care utilizează adresa IP de la care se prezumă că au fost schimbate ilegal fișiere care conțin opere protejate.

52 Trebuie să se constate că respectiva comunicare solicitată de Bonnier Audio și alții reprezintă o prelucrare a datelor cu caracter personal în sensul articolului 2 primul paragraf de Directiva 2002/58 coroborat cu articolul 2 litera (b) din Directiva 95/46. Această comunicare intră, așadar, în domeniul de aplicare al Directivei 2002/58 (a se vedea în acest sens Hotărârea Promusicae, citată anterior, punctul 45).

53 De asemenea, trebuie arătat că în acțiunea principală comunicarea acestor date este necesară în cadrul unei proceduri civile, în beneficiul titularului unui drept de autor sau al succesorului său în drepturi, cu alte cuvinte o persoană privată, iar nu în beneficiul unei autorități naționale competente.

54 În această privință, trebuie să se constate de la bun început că o cerere de comunicare a datelor cu caracter personal în vederea asigurării protecției efective a drepturilor de autor intră, prin obiectul său, în domeniul de aplicare al Directivei 2004/48 (a se vedea în acest sens Hotărârea Promusicae, citată anterior, punctul 58).

55 Or, Curtea a hotărât deja că articolul 8 alineatul (3) din Directiva 2004/48 coroborat cu articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58 nu se opune stabilirii de către statele membre a unei obligații de transmitere către persoane private a unor date cu caracter personal pentru a se permite inițierea unor proceduri judiciare civile împotriva atingerilor aduse dreptului de autor, dar nici nu impune ca aceste state să prevadă o asemenea obligație (a se vedea Hotărârea Promusicae, citată anterior, punctele 54 și 55, și Ordonanța LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, citată anterior, punctul 29).

56 Cu toate acestea, Curtea a adăugat că, la transpunerea, în special, a Directivei 2002/58 și a Directivei 2004/48, statelor membre le revine obligația să se asigure că se întemeiază pe o interpretare a acestora din urmă care permite asigurarea unui echilibru just între diferitele drepturi fundamentale protejate de ordinea juridică a Uniunii. Pe lângă aceasta, la punerea în aplicare a măsurilor de transpunere a acestor directive, revine autorităților și instanțelor din statele membre nu numai sarcina de a interpreta dreptul lor național într-un mod conform acelorași directive, ci și cea de a nu se întemeia pe o interpretare a acestora care ar intra în conflict cu drepturile fundamentale respective sau cu alte principii generale ale dreptului Uniunii, precum principiul proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârea Promusicae, citată anterior, punctul 68, și Ordonanța LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, citată anterior, punctul 28).

57 În acest caz, statul membru vizat a decis să invoce posibilitatea, astfel cum este descrisă la punctul 55 din prezenta hotărâre, pe care o are de a prevedea o obligație de transmitere a datelor cu caracter personal, în cadrul unei proceduri civile, unor persoane private.

58 Or, trebuie subliniat că, pentru a se putea dispune emiterea unei somații de comunicare a datelor în cauză, legislația națională în discuție impune existența unor indicii reale cu privire la o atingere adusă unui drept de proprietate intelectuală asupra unei opere, ca informațiile solicitate să poată facilita ancheta cu privire la încălcarea dreptului de autor sau la atingerea adusă unui asemenea drept și ca motivele care stau la baza acestei somații să fie de un interes superior inconvenientelor sau altor prejudicii pe care le poate provoca destinatarului ei sau oricăror interese care se opun acesteia.

59 Astfel, această legislație permite instanței naționale sesizate cu o cerere de emitere a unei somații de comunicare a datelor cu caracter personal, formulată de o persoană care are calitate procesuală activă, să pondereze, în funcție de împrejurările fiecărei cauze și ținând seama în mod corespunzător de cerințele care rezultă din principiul proporționalității, interesele opuse existente.

60 În această situație, o asemenea legislație trebuie considerată ca fiind de natură să asigure un echilibru just între protecția dreptului de proprietate intelectuală de care se bucură titularii dreptului de autor și protecția datelor cu caracter personal de care beneficiază un abonat la internet sau un utilizator de internet.

61 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că:

— Directiva 2006/24 trebuie interpretată în sensul că nu se opune aplicării unei legislații naționale, instituită în temeiul articolului 8 din Directiva 2004/48, care permite, în scopul de a identifica un abonat la internet sau un utilizator de internet, somarea unui furnizor de acces la internet să comunice titularului unui drept de autor sau succesorului său în drepturi identitatea abonatului căruia i-a fost atribuită o adresă IP care ar fi fost utilizată pentru a se aduce atingere respectivului drept, întrucât o asemenea legislație nu intră în domeniul de aplicare *ratione materiae* al Directivei 2006/24;

— în acțiunea principală, faptul că statul membru vizat nu a transpus încă Directiva 2006/24, deși termenul prevăzut pentru transpunerea directivei a expirat, este lipsit de pertinență;

— Directivele 2002/58 și 2004/48 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei legislații naționale, precum cea în cauză în acțiunea principală, în măsura în care această legislație permite instanței naționale sesizate cu o cerere de emitere a unei somații de comunicare a datelor cu caracter personal, formulată de o persoană care are calitate procesuală activă, să pondereze, în funcție de împrejurările fiecărei cauze și ținând seama în mod corespunzător de cerințele care rezultă din principiul proporționalității, interesele opuse existente.

Cu privire la cheltuielile de judecată

62 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Directiva 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE trebuie interpretată în sensul că nu se opune aplicării unei legislații naționale, instituită în temeiul articolului 8 din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, care permite, în scopul de a identifica un abonat la internet sau un utilizator de internet, somarea unui furnizor de acces la internet să comunice titularului unui drept de autor sau succesorului său în drepturi identitatea abonatului căruia i-a fost atribuită o adresă IP („Internet Protocol”) care ar fi fost utilizată pentru a se aduce atingere respectivului drept, întrucât o asemenea legislație nu intră în domeniul de aplicare *ratione materiae* al Directivei 2006/24.

În acțiunea principală, faptul că statul membru vizat nu a transpus încă Directiva 2006/24, deși termenul prevăzut pentru transpunerea directivei a expirat, este lipsit de pertinență.

Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) și Directiva 2004/48 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei legislații naționale, precum cea în cauză în acțiunea principală, în măsura în care această legislație permite instanței naționale sesizate cu o cerere de emitere a unei somații de comunicare a datelor cu caracter personal, formulată de o persoană care are calitate procesuală activă, să pondereze, în funcție de împrejurările fiecărei cauze și ținând seama în mod corespunzător de cerințele care rezultă din principiul proporționalității, interesele opuse existente.

Semnături